

sv. Lenartu nad Laškim in 2. sept. pri sv. Mi-
klavžu nad Laškim. (Iz „Danice“.)

K sestavku „Udom bratovšine sv. Cirila
in Metoda“ v 13. številu „Sl. G.“ dodamo natanj-
nejše število udov te bratovšine, kakor smo ga
po „Danici“ iz Celja zvedeli. Tam beremo: „Šte-
vilo udov, ki so vpisani v mariborski matici, je
do zdaj narastlo že do 146,740.“ Temu pristav-
ljamo prošnjo, da bi tisti, ki imajo matico v rokah,
vsako leto ob godu teh Slovanskih apostolov saj
število novih udov naznanili.

Stoletnica obhaja se letos pri romarski cer-
kvi sv. Križa na Peravi pri Belaku. Sv. Oče,
papež Pij IX., delijo popolnoma odpustek vsem
vernim, kateri od vnebohoda Gospodovega do praz-
nika ss. aposteljnove Petra in Pavla t. l. to cer-
kev obiščejo, tamkaj spokorno in vredno sprejmejo
sveta zakramenta pokore in Rešnjega Telesa in
pobožno molijo za edinstvo med krščanskimi vla-
darji, za spreobrnjenje grešnikov in povišanje sv.
kатолиške cerkve.

„Po znamenji sv. križa reši nas naših so-
vražnikov, Ti naš Bog!“

Gospodarske stvari.

Kmetijski stroji,

njih dejanska korist in poraba.

III.

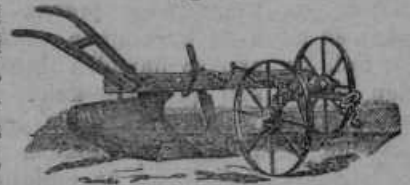
V poslednjem članku popisali smo iglično ali
žeblično ročno mlatilnico, in bralci vedo,
zakaj da se tako imenuje. Naj spregovorimo še
o ročni mlatilnici z angleškimi laštami (Lei-
stensystem). Razloček med to in uno je ta, da
je valjec (Walze, Trommel) drugačen. Mlatilnica
z angleškimi laštami nima okroglega valjarja (ci-
lindra), marveč nekako vreteno (kakor na ši-
rokih mlinskih kolesih), iz šest nazobčanih,
podolgovatih, železnih laštic; vreteno se goni z
velikim zobatim kolesom, pa brez mahavnega ko-
lesa (Schwungrad.) Drug razloček je ta, da gre
pri tej mlatilnici slama zadi nazaj, zrno pa spredi
ven, v tem ko pri iglični mlatilnici oboje spredi
izpada. Za dejansko porabo z rokami je iglična
mlatilnica najboljša; le pri mlatilnicah, ktere ži-
vina, voda ali par žene, je stroj z laštami alj
letvicami boljši, o tem pa pozneje.

Na eno reč pa storimo bralce pozorne, da
se namreč zmotiti ne dajo po nizki ceni, za
ktero se jim tu in tam mlatilnice ponujajo. Za
nižjo ceno, kakor jo stane zadnjič popisana, dobi
se tudi stvar manjše vrednosti in — kar je
gospodarjem dobro pomniti — mlatilnica brez
mahavnega kolesa, ki se potem posebej za
20—25 gld. kupiti mora, ter mlatilnica vrh hval-
lisane nižje cene vendar le — dražje pride.

Ker je ravno zdaj čas oranja in setve,
pustimo mlatilnice in omenimo naj pluga iz to-
varne Clayton-Shuttleworth-ove, ki je za-
rad svoje prednosti na razstavi odlikovan bil.

Ta plug se
izvrstno rabi pri
rahli ali srednji
zemlji. Ima pa
raven, lesén gre-
delj ali hloč z
dvema ročicama,
kterih desna ne-
koliko bolj iz blo-
da moli od leve.

(fig. II.)

Clayton-Shuttleworth-ov plug
z železnim sprednjim koncec.

Lemež (črtalo oravnik) je $9\frac{1}{2}$ širok, ter reže,
ako zemlja ni pretirna, do 11" na široko. Plazni
plaz (Pflughaupt) iz vlitiga železa je pritisnjen v
hloč z zagozdjo, zadej še ima naravnovalno vrtelo
(Stellschraube), s katerim se zamore lemež ali bolj
na ravno ali pa bolj navpič postaviti, kakor se
vrtelo ali pritisne ali vzdigne.

Črtalo ali oravnik jekleni je spredaj na
plaz krepko navintan. Sprednji dve lahki, pa
vendar močni kolesi iz kovanege železa ste tako
napravljeni, da je ono, ki teče po razoru, večje
od drugega, ki gre po celini, obe pa enakomerno
tečete, ker se razorno koló višje alj nižje postaviti
da. Velika prednost tega pluga je slednjič ta, da
ima, ker je močen in večidel iz železja, pravo
mero uteži (teže), ter ga ne more kar si bodi
pri oranju sem in tje premikati, kakor se to pri
naših navadnih plugih godi, s katerimi se zavolj
tega, čeravno so ležji, vendar težje orati da.

Z njim se delajo čiste brazde, se zemljišče
dobro prebrača, ker reže do 9" na globoko.

Popisani plug stane s prednjima kolesoma
in na vrh še z enim lemežem za zalogo (reservo)
v Mariboru 38 gld. — Res je to nekaj goldinarjev
več, kakor stanejo naši navadni plugi; pa pomi-
sliti je, da je pri teh, ki so veliko slaběji, vse-
skozi poprav treba, in da se hitro zližejo, česar
pa pri tem plugu ni, in torej se nekoliko večji
strošek brž polovi.

Ropanje bučel spomladi.*)

Kakor hitro ropanje zapaziš in se prepričaš,
da ima napadenec matico, moraš žrelo zožiti, koš-
ček čebula, česna, pelina v njega vteknivši ali pa
nekoliko kapljic borovega ali kamenega olja v
njega viliti. Potem se vzame kepa mehkega ila,
vtakne palčica $\frac{1}{2}$ palca široka in $\frac{3}{8}$ palca de-
bela v žrelo, zamaže se potem žrelo čez in čez z
ilom 2 palca na debelo, potem se potega palčica
iz namazanega ila, ki se z drugo roko drži. Zdj
se položi palčica na konec tako nastale cevi in
sicer tako, da napraviš ž njo topi ogel; čez njo

*) V prvem delu tega sestavka se je v poslednjem
listu 15. na strani 133 v 14. vrsti od zgoraj vrnila tis-
karska pomota. Brati je namreč: Tak panj ali ropa alj
bode „ropan“, ne pa „ropar“.

se sopet prilepi mehki il za 1 palec na široko. Palčica se iz ila potegne in panj ima „zaslepljeno“ žrelo, ki ne drži naravnost v njega. Že tako premenjeno žrelo oplašči roparice, še bolj pa iz njega puhteči neprijetni duh. Če pa napaden panj nima matice, je zaslepljenje prazna poskušnja. Tak panj se mora iz bučelnjaka spraviti. Zadostuje, pa tudi ne, ako se napaden brezmatični panj jeden dan v klet postavi; kakor hitro sopet na svoje mesto v bučelnjak pride, ropanje na novo nastane. Najboljše je napaden panj popolnoma iz bučelnjaka djati, ga na oddaljen kraj spraviti in ga opazovati.

Navadno začne ropati le jeden panj, kmalu jih ropa več in sem ter tje cel bučelnjak. Dolžnost vsakega moža poštenjaka je, blago in premoženje bližnjega varovati. Kakor hitro toraj bučelar opazi, da jeden njegovih panjev ropa, si mora prizadevati ropanje ustaviti. Takega roparja gre nekoliko dni v temno in hladno klet postaviti, sosed pa, kterege bučele se ropajo, opomniti, naj svoje panje preišče in ropanje ustavi. Če ropar v bučelnjak nazaj postavljen sopet ropati začne, je najboljše take tate najmanj $\frac{1}{2}$ ure daleč na kak drugi stan postaviti.

O setvi sočivja.

Gospodarji po Štajerskem sejejo (sadijo) vse premalo sočivja, posebno pa graha, ki daje ljudem in živini toliko tečne hrane. Grah — poljski kakor vrtni — stori dobro v vsakej čvrsti, posebno pa apnati zemlji, in se dandenešnji tako lahko spečá po mestih, kjer za živež vedno hujše prihaja.

Pred bobom in fižolom ima grah še to prednost, da ga pozni spomladanski mraz tako lahko ne vniči kakor drugo sočivje, kterege bi toraj v neugodnih letih kaj dobro nadomestoval. — Grahorico zavziva živina prav rada, je tudi tečna, ako le ni po dolgem deževanju ali vlažnih shrambah strohnela. Seje se grah po širokem métu na izorano zemljišče, le da se mora še bolj povlačiti kakor žitne setve. Za 1 oral potrebuješ $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{3}{4}$ vagana; seje se vsled potrjenihkušenj najbolj proti koncu marcija do konca aprila.

Ravno tako važna pri gospodarstvu je grašica (Feldwicke, vicia sativa), ki je posebno za živinorejce kot izvrstna klaja velike vrednosti. Seje se ali sama ali boljše še z ovsem pomešana, v enakih delih ali ne, kakor se bolj primerno kaže. Za klajo se kositi da, kadar začne cveteti, ko začne tudi oves nastavljati. Ker stori tudi v najslabejem zemljišču in ga tudi kot klajna rastlina le malo slabi, se priporoča posebno tačas, ko kmetovalcu gnoja za žitno setev primanjkuje. Tako se dobi, namesto da osat po njivi raste, poprejšnji sad pred zimo in drugi sad za ržjo, ki je navadno zarano zrela.

Kdor ima več zemljišča v prahi, mu je

svetovati, da ga z omenjeno mešanico poseje in to v raznih dobah in na toliko, da po eni košnji dorašča druga za klajo. Praha se ve da ne sme preveč s plevelom obrasena biti. — Če bi se v tem slučaju ne potrebovala vsa grašica za frišno klajo, ter bi sicer ostarela, se pa kot krma pokosi in posuši, in suha je vsaj tolike vrednosti kakor srednje senó.

Da se dobro grašično seme pridobi, se vseje dobro seme na kos nekoliko boljšega in čistega zemljišča. Čakati pa ni, da je grašica prezrela, že vsa žolta ali rujava, ker zrnje rado pokaplje, marveč se začne žeti ali kositi, ko je stročje z večine postalo rujavkasto.

Grašica, na debelo zmlata ali kuhana, je izvrstna piča za pitanje govedi in svinj.

Naj bi ta spis naše kmetovalce spodbudil, da sočivje v večji meri sejejo kakor je sploh navada. Lahko se v kupčiji speča in daje doma ljudem in živini obilno zdrave in tečne hrane.

K—k.

Dopisi.

—n. V Konjicah dne 13. aprila. (Obletnica kat. pol. društva). Čeravno nam je bolezen dva čestita govornika zadržala, da nista mogla včeraj našega društva obiskati, se vendar včerajšni zbor sme sijajen imeenovati. Že 29. prosinca t. l. je bilo dopolnjeno tretje leto, odkar smo v Konjicah kat. pol. društvo ustanovili. Alj v postnem času nismo zamogli obletnice svojega ustanovljenja obhajati, zato smo belo nedeljo k temu odločili. Nad 70 udov se je zbralo od blizo in daleč. Res lepo število, ako pomislimo, da se dostikrat pri obletnici takšnih društev, ki nad tisuč udov štejejo, še toliko društvenikov ne snide. Da društvo naše ne peša, je to živ dokoz, ker se je včerajšni den 12 novih udov oglasilo. Društvo šteje sedaj nad 300 udov. Med temi je več djanskih in več dosluženi županov našega okraja.

Pretečeno leto se je društvo pri svojih zborih veliko z novimi, neposrednimi volitvami pečalo. Namesto petega društvenega zbora se je bil napravil 28. septembra velik shod volilcev, kateri je še vsem dobro v spominu.

Konjiški okraj je do lani veljal za nemčurskega, pri volitvah v državni zbor 20. oktobra l. l. smo mu to marogo zbrisali. Te volitve so jasno pokazale, da se naše društvo doslej ni zastonj trudilo. Le tako naprej!

V poslednjem zboru je bilo društvo blagemu g. Hermanu, našemu slovenskemu poslancu, zaupnico poslalo. Ko društ. zapisovalec prebere telegram, v katerem g. Herman naš zbor pozdravlja in se mu za častljivo zaupnico zahvaljuje, so vsi zbrani navdušeno zaklicali: Živi naj Herman!

Po končanem društvenem poročilu poprime besedo č. gosp. Jož. Virk, da bi zbranim poka-